

به نام پروردگار مهربان

عربک

ویرایش جدید

مرور و جمع‌بندی عربی کنکور در ۲۴ ساعت

- جمع‌بندی قواعد، ترجمه، تعریب و درک مطلب
- نکات کلیدی و مهارت‌های موردنیاز در پاسخ‌گویی به تست‌ها
- آرائه‌ی تیپ‌های مختلف طرح تست عربی در کنکور
- خلاصه هر مبحث به صورت نموداری
- آزمون‌های جامع سراسری خارج از کشور

مؤلف:

سید هادی هاشمی

استاد مشاور:

مهران ترکمان

دوست گرامی!

سلام؛ خدا قوت!

درس عربی به نظر بیشتر بچه‌ها یه کم سخت و البته بعضی وقتا خسته کنندس. این حرف رو بیشتر دانش‌آموزا به من و همکارای گلم می‌گن اما شاید این نظریه برخاسته از عوامل و علت‌های خاصی باشه که عمدتاً مربوط به عدم بهره‌مندی از استاد توانمند، کلاس شاداب، کتاب به روز و ... است. به هر حال، اعتقاد من اینه که درس عربی نه سخته نه خسته‌کننده. بلکه اتفاقاً برعکس! اگر چند جلسه به شیوه درست تدریس یا مطالعه بشه خیلی هم شیرین می‌شه. این اعترافیه که خودت و دوستات معمولاً در جلسات سوم به بعد کلاسای من و همکارای گل‌ترم به ماها می‌گین!

پس اولین حرف بنده در مقدمه اینه که:

«عربی رو الکی سخت فرض نکنین! اتفاقاً خیلی هم آسونه (اما په شرط‌ها و شروطها!)»

حرف دوم من همین شرط‌ها و شروطهای بالاست. شاید مهم‌ترین شرط برای موفقیت تو درس عربی کنکور، ایمان به معلومات سابق خودته، شماها فکر می‌کنین از عربی چیزی نمی‌دونین در حالی که برعکس، ضعیف‌ترین بچه‌ها حداقل ۱۰ تا ۲۰ درصد از مباحث درسی عربی رو بلدن. باور نمی‌کنین؟! اگه من الان بگم: «أَفْعَلْ، يُفْعَلُ» همه شماها می‌گید: «إِفعال» اما بحث سوم من اینه که چرا خیلی از بچه‌ها نمی‌تونن همین اطلاعات کم رو در قالب کنکور تبدیل به درصد و تراز کنن و موفقیت‌شون رو بیشتر کنن؟ مهم‌ترین دلیل، درست نخوندن برای عربیه! چون شما با خوندن عربی می‌خواین تست بزنین پس باید تستی بخونین یا به عبارت علمی‌تر، «تست محور» بخونین. اونم تست محوری که سازمان سنجش می‌خواد نه هر نوع تستی!! حالا رسیدیم سر اصل مطلب! این کتابی که الان دارین می‌خونین، از جهات مختلف بهترین کتابیه که برای جمع‌بندی آموخته‌های شما نوشته شده. مهم‌ترین ویژگی‌های این کتاب رو ببینید:

ویژگی‌های کتاب

۱ طبقه‌بندی مباحث بر حسب تست‌های کنکور سراسری:

به این ترتیب که با تست‌های ترجمه شروع می‌شه بعد نوبت به تست‌های متن می‌رسه و بعدشم تست‌های قواعد. دانش‌آموزی که کتابای مشابه رو می‌خونه، نکته یاد می‌گیره اما چگونگی استفاده از نکته و بهره بردن از اون‌ها در آزمون رو اصلاً و ابداً!!

۲) ارائه‌ی تیپ‌ها و انواع مختلف سؤالات کنکور عربی:

مهم‌ترین قسمت پاسخ یک تست، درک صورت تست هست که این کار مخصوصاً در سال‌های اخیر با تنوع صورت تست‌ها کمی مهم‌تر شده است. لذا پس از پایان هر مبحث، تمام انواع صورت تست‌های آن مبحث به همراه یکی دو نمونه تست سراسری براتون گذاشتیم. به نظر من که همین یک قسمت، این کتاب رو حسابی ممتاز کرده!!

۳) شروع بحث‌ها با چند مبحث به عنوان قواعد پیش‌نیاز و مقدمات:

توی این کتاب، اول از همه، چند مبحث که اعتقاد داریم پیش‌نیاز سایر مباحث کنکوره قرار دادیم. مباحثی که با یادگیری اون‌ها توانایی اولیه و حداقلی هر دانش‌آموز شکل می‌گیره و با مطالعه‌ی ادامه‌ی کتاب این توانایی به حداکثر می‌رسه.

۴) جامعیت مطالب مروری:

در مرور بحث‌ها به ذکر چند نمونه و چند نکته‌ی خاص اکتفا نکردیم بلکه همه‌ی مطالب مورد نیاز رو به طور کامل و جامع در اختیارتون گذاشتیم. تمام نکات کنکوری بدون حتی یک استثناء، کل جمع مکسر‌ها، کل مصدرهای کتاب‌های عربی دبیرستان و ...

۵) استفاده از نمودارهای درختی:

نمودارهایی که به صورت درختی در این کتاب اومده، می‌تونه به شما در مرور سریع قواعد کمک زیادی بکنه. البته سعی کنین هم قبل از مطالعه‌ی هر مبحث و هم پس از پایان، اون‌ها رو مرور کنین.

۶) تست‌های کنکور سراسری در ذیل هر مبحث:

سعی کردیم برای یادگیری بیشتر شما پس از طرح هر مطلب تست‌هایی از کنکور سراسری ۹۴ به قبل بیاریم که البته چون با پاسخ تشریحی همراهش کردیم، احساس می‌کنیم به خوبی شما رو به هدفتون می‌رسونه!

۷) مثال‌های متنوع از آیات قرآن و احادیث برای بازیابی قواعد با عنوان «تصویرسازی»:

برای این که بتونین خوب قواعد رو بازیابی کنین و به خاطر بیارین، تعدادی از آیات قرآن کریم، احادیث و ... رو به همراه قواعدشون براتون آوردیم که شما اغلب این عبارات در ظاهر کوچک و در باطن بزرگ رو از حفظ هستید (یا به راحتی می‌تونین حفظشون کنید) و هر جا توی کنکور یه قاعده یادتون رفت سریع تصویرش رو - که همون آیه‌ی شریفه قرآن، حدیث و ... هست - تجسم کنین.

۸) بخش جامع لغات کاربردی:

توی یه بخش هم مهم‌ترین لغات کتاب‌های عربی دبیرستان رو به همراه ترجمه براتون آوردیم. از اون مهم‌تر لغات پرتکرار در متون درک مطلب، هم‌چنین لغات مشابه که احتمال اشتباه گرفتن اونا وجود داره و هم‌چنین لغات مترادف و متضاد رو فهرست کردیم که ایشالا از هیچ ناحیه‌ای گزندی به شماها نرسه!! ایشالا.

۹ آزمون‌های جامع برای جمع‌بندی:

آخرین مرحله در فرآیند جمع‌بندی مطالب، شرکت در آزمون جامعیه که اولاً تست‌هاش کاملاً استاندارد باشه و ثانیاً قابلیت اعتماد و روایی داشته باشه. برای همین ما اومدیم سه تا آزمون خارج از کشور اخیر یعنی سال‌های ۹۲، ۹۳ و ۹۴ رو در آخر کتاب براتون آوردیم تا با انجام اون‌ها هم سعی کنین مهارت تست‌زنی خودتون رو ارتقاء بدین، هم مباحث رو برای آخرین بار جمع‌بندی کنین. پس بی خیال از کنار اون‌ها رد نشین!!

نحوه مطالعه

برای مطالعه این کتاب، اول از پیش‌نیازها شروع کنین و حتی اگه فکر می‌کنین نیازی بهشون ندارین بازم وقت بذارین و این قسمت رو بخونین چرا که شاید یه نکته‌ی جدید براتون داشته باشه. بعدش برین سراغ بخش تست‌های ترجمه و متن، اما هم‌زمان با مطالعه‌ی هر قسمت از بخش تست‌های ترجمه و متن، از آخر کتاب هم چند لغت مهم رو مرور کنین تا به طور هم‌زمان قواعد و ترجمه رو بشناسید. در طول مطالعه‌ی هر مبحث، تیپ‌شناسی تست‌ها و هم‌چنین نمونه تست‌هایی که آوردیم رو خوب درک کنید! حتی سعی کنید خودتون تیپ‌های جدیدتری بسازین. یادتون باشه «کنکور یه کم نامرده». بعدش که به تست‌های قواعد هم رسیدین، همین کار رو ادامه بدین، با این تفاوت که حتماً تست‌های داخل متن رو با پاسخش بررسی کنین حتی اگه تست رو درست جواب می‌دین!

البته توصیه می‌کنیم برای تست‌زنی بیشتر، هر بخش کتاب رو که خوندین، تست‌های بیشتر و جامع‌تر اون بخش رو به همراه پاسخ‌نامه‌ی تشریحی از روی کتاب «عربی جامع کنکور» که توسط همین انتشارات چاپ شده مطالعه کنین.

تشکر از همکاران

حالا که کتاب در حال چاپ شدن بد نیست بگم توی آماده‌شدن این کتاب افراد زیادی زحمت کشیدن، لذا وظیفه‌ی خودم می‌دونم پس از تشکر از همسر عزیزم که همراهی و همدلی ایشان تا کنون نقش مهمی در به‌ثمر رسیدن تألیفات بنده داشته است، از جناب آقای احمد اختیاری مدیر

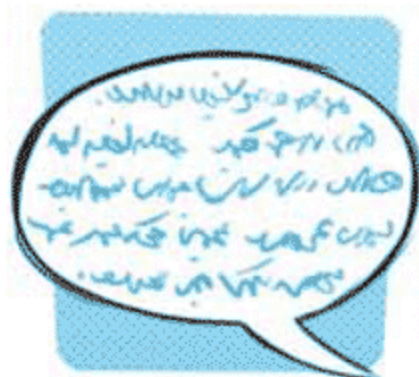
محترم انتشارات، خانم سمیه امیدی و آقای احمد مرادی صفحه‌آرهای کوشا، آقایان محسن فرهادی و شارخ پاشایی که نقش به‌سزایی در چاپ‌های اخیر کتاب داشتن، آقای علی احمد زمانی و خانم فاطمه بخششی حروف‌چینان زبردست، مدیر تولید گرامی سرکارخانم سمیه جباری و دوست عزیزم آقای عباس گودرزی مدیر فروش کاربلد انتشارات کمال تشکر و سپاس

را دارم. تشکر ویژه از اساتید محترم آقایان مهران ترکمان، محمد اشرفی مهابادی، محمود اسماعیلی امیدوار، حسین منصوری و محمد نظری که با نظرات و مطالب خوبشون زمینه رو برای ارائه کتاب جامع و پربار مهیا نمودن، ایشالا براشون جبران کنم!

سخن آخر

اما حرف آخر این که امیدوارم تو و دوستان اولاً توی کنکور و ثانیاً توی کل زندگیتون موفق و سربلند باشید و همیشه شاد و باخدا!
این کتاب هم مثل هر نوشته‌ی دیگه‌ای می‌تونه اشکالاتی داشته باشه، پس از شما دانش‌آموز و استاد محترم می‌خوام حتماً با ارائه‌ی نظرات و انتقادات و نکات تکمیلی از طریق کانال تلگرام مؤلف ([telegram.me/konkooor4u](https://t.me/konkooor4u)) یا رایانامه (همون Email خودمون) hashemi.hadi2000@gmail.com من رو در آموزش بهتر زبان عربی کمک کنید. پس منتظرتون هستم.

در پایان لازم می‌دونم یادآوری کنم در برهه‌ی حساسی از تاریخ به سر می‌بریم که در بسیاری از نقاط گیتی، انقلاب‌های مردمی ظهور کرده، بعضاً در حد نطفه و بعضاً در حد بلوغ که سبب عزل ذلیلانه‌ی حسنی نامبارک، زین‌العابدین بن علی (حیف این اسم قشنگ)، معمر قذافی و ... شده و ایشالا بقیه دیکتاتورهای حاکم (خصوصاً در کشورهای ظاهراً اسلامی منطقه) هم به سرنوشت اون‌ها مبتلا می‌شن.

امیدوارم این‌ها نشانه‌هایی برای ظهور منجی موعود و برپایی عدالت در سراسر جهان باشه. یادتون نره منجی پس از ظهور، کارها رو به وسیله‌ی مردم انجام می‌ده نه یک تنه و تنها. پس به این فکر کنید که منجی وعده داده شده، حضرت صاحب‌الزمان (عج) نیاز به کارشناسان علمی در همه‌ی زمینه‌ها، اعم از فنی مهندسی، پزشکی، تربیتی، انسانی و... دارند!!!

پروانه تبار می‌شود با یک گل
یک روز بهار می‌شود با یک گل

شهر آینده‌دار می‌شود با یک گل
گفتند نمی‌شود ولی می‌بینند

ارادتمند تک‌تک عزیزان
سیدهادی هاشمی

فهرست

- ۲۵۵ اصطلاحات و جملات مهم
- ۲۵۶ واژه‌های پرکاربرد در متون درک مطلب
- ۲۶۱ واژگان مشابه، متضاد، مترادف
- اسامی جانوران، واژگان اجزای بدن، لباس، زیورآلات و خوراکی‌ها
- ۲۶۸
- ۲۶۹ ضرب‌المثل‌های به کار رفته در کتب درسی

آزمون‌های جامع

سه آزمون برگزیده

- ۲۷۲ آزمون جامع ۱ (خارج از کشور ۱۳۹۴)
- ۲۷۶ آزمون جامع ۲ (خارج از کشور ۱۳۹۳)
- ۲۸۰ آزمون جامع ۳ (خارج از کشور ۱۳۹۲)
- ۲۸۴ پاسخ‌نامه کلیدی آزمون‌های جامع

تیپ‌شناسی کنکور ۹

مرور قواعد و نکات

به همراه تست‌های نمونه

- ۱۴ بخش اول: پیش‌نیازها و مقدمات
- ۲۹ بخش دوم: پاسخ‌گویی به سؤالات ترجمه
- ۸۶ بخش سوم: متن و پاسخ‌گویی به سؤالات آن
- ۱۳۱ بخش چهارم: سؤالات اعلال و معلوم و مجهول
- ۱۴۹ بخش پنجم: سؤالات منصوبات و نواسخ
- ۱۹۵ بخش ششم: سایر قواعد

نمودارهای درختی

برای مرور قواعد عربی

- ۲۲۴ نمودارهای درختی
- ۲۳۹ جدول نقش‌های مهم و اعراب آن‌ها

واژگان، عبارات و جملات مهم

ضمیمه

- ۲۴۲ تصویرسازی
- ۲۴۶ فهرست کلیه مصدرهای افعال ثلاثی مجرد
- ۲۴۷ فهرست کلیه جمع‌های مکسر
- ۲۵۱ عبارات مهم مفهوم جمله

❖ آشنایی با انواع تست درس عربی در آزمون سراسری

در آزمون سراسری، درس عربی دارای ۲۵ تست در دفترچه‌ی سؤالات عمومی می‌باشد که به عنوان دومین درس، تست‌های ۲۶ تا ۵۰ را به خود اختصاص داده است. (البته دانش‌آموزان رشته‌ی انسانی علاوه بر این ۲۵ تست، تعداد ۲۰ تست نیز در دفترچه‌ی اختصاصی خواهند داشت که از مبحث این کتاب خارج است.)

۹

۲۵ تست عربی عمومی معمولاً در سه گروه اصلی جای می‌گیرند که به ترتیب به شرح زیر می‌باشند. **نکته** ۸ سؤال مربوط به ترجمه یا تعریب است که ۷ سؤال آن مربوط به ترجمه و تعریب دقیق و موبه مو (۵ سؤال ترجمه و ۲ سؤال تعریب) و یک سؤال مربوط به درک مفهومی جمله (بیت) است. منظور از سؤالات ترجمه این است که صورت تست جمله‌ای عربی است که باید ترجمه‌ی فارسی صحیح آن را در گزینه‌ها بیابیم و منظور از تعریب هم این است که صورت تست جمله‌ای فارسی است که باید معادل عربی آن را در گزینه‌ها پیدا کنیم! در این میان ۶ سؤال به صورت ۱ به ۴ (یعنی مقایسه‌ی ۱ جمله‌ی سؤال در برابر ۴ جمله‌ی گزینه‌ها) و ۲ سؤال به صورت ۴ به ۴ (یعنی صورت سؤال به صورت عین الصحیح و یا عین الخطأ است و در هر گزینه یک جمله‌ی سؤال در برابر یک جمله‌ی جواب) می‌آید. البته در یکی از این دو سؤال، ۴ گزینه، از نظر معنا، وابسته به هم هستند یعنی در اصل، همگی یک متن واحد می‌باشند. به عبارت دیگر ۴ گزینه در اصل یک عبارت بوده‌اند که به چهار قسمت تقسیم شده‌اند. نمونه‌هایی از این تست‌ها را در زیر مشاهده کنید:

تست نمونه

❖ «فی انتهاء ممر مدرستنا نافذة تفتح علی منظر جمیل، أسرع أنا لرؤيتها باشتیاق حینما یدق الجرس!»:

- ۱) در آخر راهرویی در مدرسه‌ی ما پنجره‌ای هست که به منظره‌ی زیبایی باز شده، هر وقت زنگ می‌خورد، من با اشتیاق برای دیدن منظره می‌شتابم!
- ۲) در انتهای راهرو مدرسه‌ی ما پنجره‌ایست که به منظره‌ی زیبایی باز می‌شود، وقتی زنگ می‌خورد، من با اشتیاق برای دیدن پنجره می‌شتابم!
- ۳) در انتهای این راهرو از مدرسه‌ی ما پنجره‌ای به سمت تابلویی از طبیعت باز می‌شود که بعد از زنگ، من با اشتیاق به دیدنش می‌شتابم!
- ۴) در آخر راهرو مدرسه‌ی ما آن پنجره به یک تابلو زیبای طبیعی باز می‌شود، موقع زنگ برای دیدنش مشتاقانه می‌شتابم!

❖ عین الخطأ:

- ۱) لا تؤخر وقت صلاتک إلا للقیام بأمور الناس! زمان نماز خود را فقط برای انجام کارهای مردم به تأخیر بینداز!
- ۲) اسع فی کسب العلم حتی یرفع عملک علمک! در به دست آوردن علم تلاش کن تا عملت، علمت را بالا ببرد!
- ۳) من یطلب مطلوبه ینهج نومه! هر کس مطلوب خویش را بجوید از خواب خود دست می‌کشد!
- ۴) قصر أمانیک لأنه لا خیر فی کثرتها! آرزوهایت را مقصر بدان زیرا در زیادی آن‌ها خیر نیست!

بخش اول: پیش‌نیازها و مقدمات

در شروع کتاب، مروری بر مهم‌ترین مباحث قواعدی زبان عربی که دانستن آن‌ها نقش مهمی در سرعت و دقت یادگیری سایر مباحث دارد، خواهیم نمود. دقت کنید که در آزمون سراسری این مباحث به صورت مستقل و مستقیم دارای تست نیستند بلکه در پاسخ‌گویی به سایر مباحث دارای نقش اثرگذاری خواهند بود.

مباحث پیش روی ما در این بخش عبارت‌اند از:

- ۱ سیغهی فعل‌ها
- ۲ صرف فعل‌ها
- ۳ ضمایر
- ۴ اسم‌های جامد و مشتق
- ۵ انواع اعراب
- ۶ حروف

۱ سیغهی فعل‌ها: فعل‌ها در زبان عربی دارای ۱۴ سیغه هستند که نشان‌دهنده‌ی شخص (غایب، مخاطب، متکلم) و جنسیت (مذکر، مؤنث) و تعداد افراد انجام‌دهنده‌ی فعل می‌باشند. این ۱۴ سیغه به سه گروه غایب و مخاطب و متکلم تقسیم می‌شوند که به ترتیب دارای ۶، ۶ و ۲ سیغه هستند. هر کدام از ۶ سیغهی غایب و مخاطب نشان‌دهنده‌ی تعداد و جنسیت منحصر به فرد خود هستند. آموختن نام عربی هر سیغه در آزمون سراسری امری حیاتی است. تنها جایی که نام سیغه‌ها در آن آمده است دو تست تجزیه و ترکیب فعل‌ها (معمولاً شماره‌های ۴۰ و ۴۱) می‌باشد که بارها نکته‌ی اساسی در پاسخ‌گویی، همین نام سیغهی فعل بوده است!

شماره‌ی سیغه	نام سیغه	مفهوم سیغه
۱	للفائب	مفرد مذکر غایب
۲	للفائین	مثنی مذکر غایب
۳	للفائین	جمع مذکر غایب
۴	للفائبة	مفرد مؤنث غایب
۵	للفائبتین	مثنی مؤنث غایب
۶	للفائبات	جمع مؤنث غایب
۷	للمخاطب	مفرد مذکر مخاطب
۸	للمخاطبین	مثنی مذکر مخاطب
۹	للمخاطبین	جمع مذکر مخاطب
۱۰	للمخاطبة	مفرد مؤنث مخاطب
۱۱	للمخاطبتین	مثنی مؤنث مخاطب
۱۲	للمخاطبات	جمع مؤنث مخاطب
۱۳	للمتکلم وحده	متکلم وحده
۱۴	للمتکلم مع الغير	متکلم مع الغير

*** اسم‌های خمسه: أب (پدر) - أخ (برادر) - ذو (صاحب) - فم (دهان) - حَم (فامیل همسر). به شرطی که اولاً این اسم‌ها به اسم دیگری اضافه شوند و ثانیاً به ضمیر «ی» متکلم اضافه نشوند و ثالثاً فقط به صورت مفرد بیایند. **مثال** جاء أبوك / رأيت أباك / مررت بأبيك

✓ اگر شکل مفرد این اسم‌ها به اسم دیگری اضافه نشوند اعرابشان اصلی است، یعنی با **ـُ** مرفوع، با **ـَ** منصوب و با **ـِ** مجرور می‌شوند. **مثال** جاء الأبُ

✓ اگر این اسم‌ها به ضمیر «ی» متکلم اضافه شوند، اعرابشان تقدیری است. **مثال** جاء أبي

*** فعل‌های مضارع اگر با علامتی به جز اعراب‌های اصلی (ـُ) اعراب بگیرند، اعرابشان فرعی است. این حالت در صیغه‌های دارای ضمائر «ا - و - ی»، یعنی صیغه‌های (۲-۳-۵-۸-۹-۱۰-۱۱) و در حالت منصوب و مجزوم رخ می‌دهد به این صورت که به وسیله‌ی حذف «ن» اعراب می‌گیرند.

مثال لم تذهبوا (فعل مضارع مجزوم به وسیله‌ی اعراب فرعی حذف «ن»)

لن تکرما (فعل مضارع منصوب با اعراب فرعی حذف «ن»)

هم‌چنین در حالت جزم فعل‌های معتل ناقص در صیغه‌های ۱-۴-۷-۱۳-۱۴ که حرف عله حذف می‌شود. **مثال** لم يدعُ (فعل مضارع مجزوم به حذف حرف عله)

هم‌چنین در فعل‌های مضاعف مجزوم در صیغه‌های ۱-۴-۷-۱۳-۱۴ که با علامت فتحه (-) نشان داده می‌شوند. **مثال** لم تسترُ (فعل مضارع مجزوم با اعراب فرعی فتحه)

۲ اعراب تقدیری: اعرابی که علامت آن در پایان کلمه آشکار نیست - مخصوص اسم‌های معرب - این اعراب در سه اسم منقوص، اسم مقصور و اسم مضاف به ضمیر «ی» متکلم دیده می‌شود:

توجه: اعراب این کلمات در همه‌ی حالت‌ها (مرفوع، منصوب، و مجرور) تقدیری است، به جز اسم منقوص که در حالت نصب اعرابش ظاهری است.

✓ **اسم‌های منقوص:** اسمی که آخر آن «ـِ ی» باشد، یعنی آخر آن «ئ» باشد و حرف قبل از آن دارای کسره باشد.

مثال قاضی، مُستدعی، لیالی، معالی، تعالی، تلقی

نکته اسم‌هایی که آخرشان «ی» یا «ئ» باشد منقوص به شمار نمی‌آیند، بلکه صحیح‌الآخر هستند.

مثال علی، ثبوی، ایرائی، وحی، ظبی، سعئی، رأی ← منقوص نیستند.

اسم‌های منقوص در دو حالت رفع و جر اگر بدون «ال» بیایند و به اسم دیگری اضافه نشده باشند، در آخرشان «ی» حذف شده و به جای آن «ـِ» می‌آید، اما این علامت نشان‌دهنده‌ی جر نیست بلکه به جای «ی» محذوف آمده است. پس اگر آخر اسم منقوص تنوین «ـِ» بیاید حتماً اعراب آن تقدیری است.

مثال جاء الهادی - جاء هادٍ

دقت کنید که اسم‌های منقوص در حالت منصوب دارای اعراب ظاهری اصلی (ـَ) می‌باشند و حتی اگر بدون «ال» هم بیایند، «ی» از آخرشان حذف نخواهد شد.

تیپ‌شناسی و نمونه تست

این مبحث، در آزمون‌های ۹۲ تا ۹۴ تست‌های زیادی داشته و تقریباً در تمامی گروه‌های آزمایشی آمده است. هرچند که در سال‌های قبل از ۹۲ بسیار کم‌تر مورد پرسش قرار گرفته است. تست‌های این مبحث علاوه بر این که به صورت مستقیم مطرح شده است، در مباحث علامت‌گذاری «التشکیل» و برخی از نقش‌ها نیز تأثیر دارد!

۱ - تشخیص وجود (عدم وجود) یکی از انواع اعراب در یک گزینه

عین ما لیس فیه من علامات الاعراب الفرعیة

عین عبارة فیها العلامة الفرعیة و العلامة التقریریة للإعراب

برای پاسخ به این پرسش‌ها، می‌بایست فهرست کامل اسامی و افعال دارای اعراب‌های ظاهری اصلی و فرعی، تقدیری و محلی را بلد باشید و بس! البته دانستن نقش کلمات نیز بی‌اثر نخواهد بود!

تست نمونه

(ریاضی ۹۳)

■ عین ما لیس فیه من علامات الإعراب الفرعیة:

- (۱) أفضل تلاميذی هم الذین يتعلمون العلوم النافعة!
- (۲) هل فهمت صديقتاك هذا الدرس و الدروس الماضية؟
- (۳) لَمَّا رأى الأعداء شجاعة المجاهدين هربوا مذعورين!
- (۴) هل يوجد في هذه النواحي دكان لنشترى منه الفاكهة؟

پاسخ ۲ «النواحي» اسم منقوص و دارای اعراب تقدیری است. در سایر گزینه‌ها «يتعلمون» مرفوع با ثبوت نون اعراب است، «صديقتاك» مرفوع با «الف»، «المجاهدين» مجرور با «ياء» و «مذعورين» منصوب با «ياء» می‌باشد.

۲ - تشخیص درست یا غلط بودن گزینه بدون اشاره به نوع خاصی از اعراب ← عین الصحیح فی علامة الإعراب
برای پاسخ به چنین تست‌هایی علاوه بر دانستن اسامی و افعال دارای همه‌ی انواع اعراب، می‌بایست نقش‌ها و دام‌های اعراب‌ها (مثلاً اعراب نصب در اسم جمع مؤنث سالم و حالات کسره گرفتن اسم‌های غیرمنصرف و...) را بدانید!

تست نمونه

(تجربی ۹۳)

■ عین الصحیح فی علامة الإعراب:

- (۱) لن ينسى الطلاب فضل معلّمهم مدى الحياة!
- (۲) رأيت الفلاحات يذهبن كل يوم إلى أعمالهن!
- (۳) من أماني الوالدين نجاح الأولاد في كل المجالات!
- (۴) تأخر أحد الحاضرون عن باقي الحضار في الحضور!

پاسخ ۳ در گزینه‌ی ۱ «معلّمی» (مضاف‌الیه و مجرور با «ياء»)، در گزینه‌ی ۲ «الفلاحات» (مفعول و منصوب با اعراب فرعی کسره) و در گزینه‌ی ۴ «الحاضرين» (مضاف‌الیه و مجرور با «ياء») به صورت نادرست آمده‌اند.

بخش دوم: پاسخ‌گویی به سوالات ترجمه، تعریب و مفهوم جمله

در کنکور سراسری معمولاً از مجموع ۸ تست ترجمه و تعریب، ۶ تست مربوط به ترجمه (عربی به فارسی) و ۲ تست مربوط به تعریب (فارسی به عربی) است. از طرفی در بین این ۸ سؤال ۷ سؤال از ترجمه یا تعریب است که در آن‌ها باید موبه‌مو کلمات جمله‌ی صورت تست را با گزینه‌ها تطبیق دهید و حتی یک حرف هم ترجمه یا تعریب نشده باقی نماند. به عبارت دیگر اگر حتی یک کلمه بدون معادل پیدا کنید آن گزینه نادرست است. البته دقت کنید که ترجمه‌ی برخی کلمات به جای یکدیگر اشکالی ندارد مثلاً «خرد، کوچک»، «نگاه کن، بنگر، نظر کن»، «زیرا، چه»، «آنگاه، چون، زمانی که»، «تا، که»، «رفت، رهسپار شد» و ... همینطور مواظب باشید گول ظاهر کلماتی که مترادف نیستند اما ظاهر فریبنده‌ای دارند را نخورید، چرا که در این صورت، آن‌ها دیگر «گول ظاهر» نخواهند داشت! مثلاً «حقیقت» و «واقعیت» یا «انسان» و «مردم» اصلاً مترادف نیستند! همچنین، یک سؤال مربوط به مفهوم است و نه ترجمه که در آن بررسی موبه‌مو اصلاً لازم نیست و منظور، فقط مفهوم آن جمله، آیه یا بیت شعر است. برای پاسخ‌گویی به این سؤال همان‌طور که کمی بعد اشاره خواهد شد، می‌بایست اصطلاحات و عبارت‌های خاص کتاب را به طور کامل یاد بگیرید. این ۸ سؤال به گونه‌ای هستند که معمولاً ۶ تا از آن به صورت ۱ به ۴ هستند و دو تا هم به صورت ۴ به ۴.

تست‌های ۱ به ۴

تست‌هایی که در آن‌ها صورت سؤال یک جمله‌ی عربی (فارسی) است و در هر گزینه نیز یک جمله‌ی فارسی (عربی) می‌بینید. به عبارت دیگر باید یک جمله‌ی صورت سؤال را با ۴ جمله‌ی گزینه‌ها مقایسه کنید و جواب صحیح را بیابید.

تست‌های ۴ به ۴

در این تست‌ها، صورت سؤال معمولاً «عین الصحیح» یا «عین الخطأ» است و هیچ جمله‌ی عربی یا فارسی در صورت سؤال دیده نمی‌شود اما در هر گزینه، یک جمله‌ی عربی و یک جمله‌ی فارسی وجود دارد (که البته در مورد تست مفهوم می‌تواند هر دو جمله نیز عربی باشد). نکته‌ی مهم این است که در این سؤالات تقریباً ما با چهار سؤال در ارتباطیم نه یک سؤال، چرا که منطبق هر یک از چهار گزینه می‌تواند متفاوت از دیگری باشد و صد البته اینکه ممکن است چهار جمله از نظر قواعدی و زمان‌های فعل‌ها، وابسته به هم باشند یعنی همه‌ی آن‌ها یک متن باشند که به چهار قطعه تقسیم شده‌اند. در این صورت در پایان هر گزینه علامت ویرگول (،) می‌بینید نه علامت نقطه (.) یا تعجب (!). نکته‌ی بسیار مهم در این گونه جملات این است که اگر مثلاً یک فعل کمکی «کان» در گزینه‌ی اول آمده باشد، می‌تواند برای تمامی فعل‌های سه‌گزینه‌ی دیگر نیز فعل کمکی باشد و زمان آن را به ماضی استمراری یا بعید ببرد.

برای پاسخ‌گویی به سؤالات ترجمه در کنکور سراسری می‌بایست به جای بررسی همه‌ی اجزای جمله به بررسی بخش‌هایی از جمله که دارای اهمیت بیش‌تری هستند، پردازیم. اشتباه رایج اکثر دانش‌آموزان این است که در سؤالات ترجمه، به ترجمه کردن کل جمله آن‌ها هم از اول جمله به بعد می‌پردازند. به جای این عمل زمان‌بر و غیربهبینه می‌بایست به بررسی اجزای مؤثر جمله آن‌ها هم به ترتیب زیر پردازیم:

تیپ‌شناسی و نمونه تست

این مبحث هم به سان دیگر تست‌های ترجمه و تعریب دارای دو تیپ اصلی ۱ به ۴ و ۴ به ۴ است:

۱- تست‌های ۱ به ۴

مقایسه‌ی فعل‌های جملات خصوصاً دقت در حروف قبل از فعل‌ها از جمله‌ی «لم، لَمَّا، قد، لن، لا، ...» و هم‌چنین دقت در کاربرد افعال کمکی کان مهم است. توجه کنید که «قَدْ» قبل از فعل مضارع، عامل هیچ‌گونه تغییر زمان نمی‌باشد، به همین صورت «لَمَّا» قبل از فعل ماضی هیچ فعل جدیدی نمی‌سازد!

تست نمونه

■ «نحن سنذهب مع قائدنا إلى القتال و لن نترکه وحيداً في الوقت الحرج!»: (ریاضی ۹۳)

- ۱) با رهبر خویش به محل نبرد رهسپار می‌شویم و او را در زمان سختی ترک نمی‌کنیم!
- ۲) به همراه فرمانده برای مبارزه خواهیم رفت و هرگز او را در وقت دشواری رها نمی‌کنیم!
- ۳) ما همراه فرمانده خود به نبرد خواهیم رفت و هنگام سختی او را تنها ترک نخواهیم کرد!
- ۴) ما با رهبر خود به میدان جنگ می‌رویم و او را در زمان دشواری تنها رها نخواهیم کرد!

■ **پاسخ ۲** «سنذهب» مستقبل است (رد گزینه‌های ۱ و ۴)، «لن نترک» مستقبل منفی است (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

■ «اگر هر روز چهار ساعت درس بخوانی، بعد از یازده روز برای شرکت در همه‌ی امتحانات آماده خواهی بود!»: (تربی ۹۳)

- ۱) این کنت درست أربع ساعات کلّ يوم، بعد أحد و عشر يوماً تكون مستعداً للاشتراك في جميع الامتحانات!
 - ۲) این تدرس أربع ساعات في كلّ يوم، فستكون جاهزاً للاشتراك في جميع الامتحانات بعد أحد عشر يوماً!
 - ۳) إذا درست في كلّ الأيام أربع ساعات حتى يوم أحد عشر، كنت جاهزاً لجميع الامتحانات!
 - ۴) إذا تدرس لأربع ساعات كلّ يوم حتى أحد و عشر يوماً، ستكون مستعداً للامتحانات كلها!
- **پاسخ ۲** «خواهی بود» آینده است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) «إذا» به معنای «هرگاه» است نه «اگر» (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

۲- تست‌های ۴ به ۴ که به دو صورت می‌آید:

۱- **گزینه‌ها از نظر معنا و قواعد وابسته به هم هستند و بینشان ویرگول (.) است.**

دقت کنید که حروف «لم، لَمَّا، لن، لا» فقط فعلی را به زمان ماضی، مضارع یا مستقبل می‌برند که بلافاصله پس از آن آمده است. در ترجمه‌ی «لن+مضارع» عبارت «نخواه» باید بیاید، اما آوردن «هرگز» اختیاری است!

تیپ‌شناسی و نمونه تست

انواع مختلف طرح تست مفهوم به این صورت است که:

۱- صورت تست یک جملی (عبارت) عربی و گزینه‌ها هریک جملی (عبارت) عربی

تست نمونه

■ «كَلِمَ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ!» عَيْنَ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ: (تجربی ۹۳)

- (۱) إِنَّ خَيْرَ الْكَلَامِ مَا يُمْكِنُ فَهْمُهُ لِلنَّاسِ! (۲) إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ عَنِ كَلَامِكُمْ بَيْنَ النَّاسِ!
 (۳) يَجِبُ عَلَيْكُمْ أَنْ تَحْفَظُوا لِسَانَكُمْ أَمَامَ النَّاسِ! (۴) تَأَمَّلْ قَبْلَ أَنْ تَبْدَأَ بِالْكَلَامِ أَمَامَ النَّاسِ!
- پاسخ ۲** عبارت مورد سؤال (با مردم به اندازه‌ی عقلشان سخن بگو) و گزینه‌ی ۱ بیانگر این است که باید به اندازه‌ی درک و فهم مخاطبان سخن بگوییم و سخنی نیکو است که مخاطب آن را دریابد. ترجمه‌ی گزینه‌ها: ۱ همانا بهترین سخن آن است که فهمش برای مردم ممکن باشد! ۲ همانا شما در برابر مردم مسئول سخنتان هستید! ۳ شما باید زبانتان را در برابر مردم حفظ کنید! ۴ قبل از اینکه در برابر مردم شروع به سخن گفتن کنی، فکر کن!

۲- صورت تست یک جملی (عبارت) عربی و گزینه‌ها هریک جملی (عبارت) فارسی.

دقت کنید که در گزینه‌ها ممکن است ضرب‌المثل یا شعر فارسی هم باشد!

نکته بیش‌ترین نوع طرح تست مفهوم تاکنون به این صورت بوده است!**تست نمونه**

■ «مَنْ طَمَعَ بِالكَثِيرِ لَمْ يَحْصَلْ عَلَى الْقَلِيلِ!» عَيْنَ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ: (انسانی ۹۳)

- (۱) ز طمع است کوته زبان مرد آز
 (۲) دل مرد طامع بود پر ز درد
 (۳) چو خرسند باشی تن‌آسان شوی
 (۴) حرص توست اینکه همه چیز تو را نایاب است
- پاسخ ۴** عبارت مورد سؤال (هرکس به زیاد طمع کند به کم دست می‌یابد) و گزینه‌ی ۴ بیانگر این است که انسان حریص همیشه به کم می‌رسد هرچند که بسیار طمع می‌کند.

۳- صورت تست یک جملی (عبارت) عربی و گزینه‌ها ترکیبی از جملات و عبارات و اشعار فارسی و عربی

تست نمونه

■ «مَنْ يَتَأَمَّلُ قَبْلَ الْكَلَامِ يَسْلَمُ مِنَ الْخَطَأِ.» عَيْنَ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ: (ریاضی ۹۳)

- (۱) لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ»
 (۲) سخندان پرورده پیر کهن
 (۳) إِذَا تَمَّ الْعَقْلُ نَقَصَ الْكَلَامُ!
 (۴) سخن تا نپرسند لب بسته دار
- پاسخ ۲** عبارت مورد سؤال (هر کس قبل از سخن گفتن تأمل و تفکر کند از اشتباه در امان می‌ماند). و گزینه‌ی ۲ بیانگر این است که انسان باید قبل از سخن گفتن به سخنش فکر کند تا از خطا و لغزش در امان باشد. ترجمه‌ی گزینه‌ی ۱: چرا به آن چه که می‌گویید، عمل نمی‌کنید؟ ترجمه‌ی گزینه‌ی ۳: هنگامی که عقل کامل باشد سخن ناقص می‌شود.

نکته ۱- پس از متضادیابی شما مختارید که ویژگی‌های هر کلمه را از تجزیه آغاز کنید یا ترکیب، پیشنهاد می‌شود در هر بخشی که قوی‌تر هستید، اقدام کنید اما اگر در هر دو قوی هستید، از تجزیه شروع کنید. (یعنی از قسمت سمت راست)

البته کسانی که در تشخیص فعل و فاعل و نائب فاعل و مفعول به قوی هستند بهتر است از سمت چپ (الإعراب) آغاز کنند.

۲- اگر پس از متضادیابی به چند مورد تضاد دست پیدا کردید آن‌ها را به ترتیب زیر بررسی کنید:

– در مورد فعل: ۱- ماضی، مضارع / ۲- صیغه / ۳- ثلاثی مجرد و مزید / ۴- معرب و مبنی /

۵- صحیح و معتل / ۶- معلوم و مجهول / ۷- لازم و متعدی

– در مورد اسم: ۱- جامد و مشتق و نوع مشتق / ۲- مفرد و مثنی و جمع و نوع جمع /

۳- منصرف و غیرمنصرف (ممنوع من الصرف) / ۴- معرفه و نکره و نوع معرفه /

۵- معرب و مبنی / ۶- اسم از نظر حرف آخر / ۷- مذکر و مؤنث

۳- دقت کنید که در این سؤال:

– فعل‌های مجهول را با عبارت «مبنی للمجهول» و فعل‌های معلوم را با عبارت «مبنی للمعلوم» نشان می‌دهند پس این عبارت‌ها هیچ ربطی به بحث معرب و مبنی ندارد.

– فعل‌های ثلاثی مجرد را با عبارت «مجرد ثلاثی» و ثلاثی مزید را با عبارت «مزید ثلاثی» نشان می‌دهند.

– اسم‌های غیرمنصرف را با عبارت «ممنوع من الصرف» یا «لاینصرف» نشان می‌دهند.

– فعل‌های ماضی را با عبارت «ماض» نشان می‌دهند.

– اسم‌های معرفه را گاهی با عبارت «مُعَرَّف» نشان می‌دهند و فعل‌های متعدی را با عنوان «متعدِّ» در گزینه‌ها می‌آورند.

۴- از آنجا که فعل‌های مجهول همگی متعدی‌اند پس اگر در گزینه‌ای ذکر شده بود «مبنی للمجهول، لازم»، آن گزینه رد است.

۵- در فعل‌های ثلاثی مزید، گاهی در گزینه‌ها تعداد حروف زائد باب را اشتباه می‌آورند پس دقت کنید مثلاً: «باب افعال بزیادة حرفین» نادرست است. دقت کنید که برای تشخیص تعداد و حروف زائد فقط باید به صیغهی اول (للغائب) فعل ماضی رجوع کنیم.

برای پرهیز از اشتباه جدول زیر را به خاطر بسپارید:

باب	افعال	تفعیل	مفاعلة	افتعال	انفعال	تفعل	تفاعُل	استفعال
حروف زائد	أ	تکرار عین الفعل	ا	ا، ت	ا، ن	ت تکرار عین الفعل	ت ا	ا، س، ت
تعداد حروف زائد	حرف واحد	حرف واحد	حرف واحد	حرفین اثنین	حرفین اثنین	حرفین اثنین	حرفین اثنین	ثلاثة احرف

۳۸. گزینهای «۱» «يَتَأَلَّفُ» مضارع مرفوع از باب «تفعل» است.

۳۹. گزینهای «۲» «ذَلِكُ» اسم مبنی بر فتح است.

۴۰. گزینهای «۳» «يَتَنَاوَلُ»: فعل مضارع، للغائب، مزيد ثلاثي من باب «تفاعل»، بزيادة حرفين، معرب، متعد، مبنی للمعلوم، معتل، أجوف، بدون إعلال/ فعل مرفوع و فاعله ضمير «هو» المستتر و الجملة فعلية و خبر لـ «إِنَّ» مرفوع محلاً

۴۱. گزینهای «۱» «يَبِيعُوا»: فعل مضارع للغائبين، ثلاثي مجرد، متعد، مبنی للمعلوم، معرب، معتل و أجوف/ فعل منصوب بحرف اللام، و علامة نصبه حذف نون الإعراب

۴۲. گزینهای «۱» «الحيوانات»: اسم، جمع سالم للمؤنث، جامد، معرب، منصرف، معرّف بأل، صحيح الآخر/ مفعول به و منصوب بالكسرة

سراسری تجربی ۹۴

■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص (۳۴-۴۲):

المألوف أن يشكر الإنسان أصدقاءه لأنهم عون له على مصائب الدهر وبهم يبتهج الإنسان و يأنس، و كذلك قد تعود الأنسان أن يهرب من عدوه و ممن ينقده و يشتمه و يذمه! ولكن بسبب أن عين الصديق لاترى معايب صديقه، حيث إن عين المحبة تستر هذه المعايب، فالنتيجة هي بقاء الصديق على عيوبه! أما عين العدو فهي حريصة على البحث عن السيئات لتعلنها. فلذلك نضطر إلى اجتناب العيوب حتى لا يقوم العدو بإفشائها ليجعلها وسيلة للسيطرة علينا؛ و من فهم أنه يمكن أن يخطأ يبحث عمن يذكره! و من نتائج مراقبة العدو على كل صغيرة و كبيرة منا أننا نزيد إشرافنا على إصلاح أنفسنا و تهذيب أخلاقنا. فهذه الرؤية إذا قويت و اعتقد بها جميع أفراد الأمة من الرؤساء و الكتّاب و ... تقدّمت البلاد!

۳۴. متى يصبح إعلان النواقص و إفشاؤها مفتاحاً للوصول إلى الفضائل؟

- (۱) حين لم نتوقع من أنفسنا أن أعمالنا كلّها صالحة صحيحة!
- (۲) حين نهتمّ بأنفسنا و لا نريد أن نبيعها إلى من لا يريدنا!
- (۳) إذا خرجت هذه النواقص عن لسان الأعداء و أقلامهم!
- (۴) إذا زدنا إشرافنا على إصلاح أنفسنا و تهذيب أخلاقنا!

۳۵. عيّن الصحيح:

- (۱) من واجبات العدو إصلاح مفاصد الصديق!
- (۲) لا تتقدّم البلاد بالأصدقاء بل بالأعداء البتّة!
- (۳) المدح من واجبات الصديق كما أنّ الذمّ من واجبات العدو!
- (۴) يساعدنا المعارض بعض الأحيان أكثر من مساعدة الصديق!

۳۶. عيّن الخطأ: من استنتاجات النصّ هو ...

- (۱) أنه يجب على الإنسان أن لا يتوقع من نفسه الحسنّة دائماً، فلذلك بحاجة إلى التذكّر!
- (۲) إنه لا نستطيع أن نجد إنسانا كله خيراً! فواجبنا تقليل السيئات و تكثير الحسنات!
- (۳) أن من يبحث عن نواقصنا و يظهرها، يرشدنا إلى طريق تقدّمنا و رشدنا!
- (۴) أن المجتمع يجب أن يهتمّ بأعدائه أكثر من أصدقائه!

- ۲- تشخیص نوع معتل یا ریشمی فعل معتل
- عین العبارة ما جاء فيها معتل مثال
 - عین الخطأ عن مادة الفعل
 - عین ما فيه أفعال معتلة من نوع واحد
 - عین المعتل يختلف نوعه عن البقية

این مدل که البته به اعتقاد خیلی‌ها جزو حذفیات است، بیش‌تر با زوم کردن روی فعل‌های معتل و رد گزینه‌های غلط قابل پاسخ است. به فعل‌های مشکوک که نقش دام دارند، خیلی دقت کنید.

تست نمونه

■ عین ما فيه ثلاثة أفعال معتلة من نوع واحد:

(ریاضی ۸۸)

۱) إذا شاهدت من نسيك لزمن طويل، فهل تعاتبه؟!

۲) اشترينا اللحم و هيأنا الطعام فهل تتناول العشاء معنا؟!

۳) إن تدع صديقك في الشدائد وحيداً، أفلا تخاف أن يصيبه خطر؟!

۴) ماذا نسمي الذين يعفون الخاطئين كرامة، و ينسون أخطاءهم؟!

پاسخ ۴ «نُسمي»، «يعفون» و «ينسون» هر سه معتل ناقص هستند. در گزینه‌ی ۱ «نسی»

معتل ناقص، در گزینه‌ی ۲ «اشترينا» معتل ناقص، «هيأنا» و «تتناول» اجوف و در گزینه‌ی ۳

«تدع» مثال و «تخاف» و «يصيب» اجوفند.

۳- قواعد ریز اعالال (نوع مجزوم شدن معتل و ...) و یا ترکیب اعالال با سایر قواعد

عین حرف العلة «الياء» محذوفاً

عین حذف حرف العلة علامة للجزم

طبیعتاً دانستن ریز قواعد اعالال ضروری است خصوصاً دام‌های مجزوم شدن یا مجهول شدن فعل‌های معتل

تست نمونه

■ عین حذف حرف العلة علامة للجزم:

۱) لا تجد في قلبي ذرة من الحسد و البخل لأحد أبداً!

۲) ليقيم الإنسان بواجبه حتى يتقدم في حياته القصيرة!

۳) استطعنا أن نقف أمام هجوم أعدائنا الظالمين!

۴) أن أمي حنون و لم أخف عنها شيئاً في قلبي!

پاسخ ۴ «أخف» (خفي) فعل ناقص است که علامت جزم آن حذف حرف عله است.

۴- تست‌هایی که اسمی از معتل و اعالال به میان نیامده

عین الخطأ في اعراب المضارع

ولی مربوط به این مبحث‌اند.

عین ما لا يمكن أن يكون ماضياً

- ۴- ظروف مبنی عبارت‌اند از: «الآن، حیث، أمس، هنا، هناك، إذ، إذا، لما و...». علامت آخر این ظروف همیشه ثابت است و اعراب آن‌ها محلاً منصوب است.
- ۵- کلماتی مثل «دائماً، أحياناً، ابداً، أخيراً و...» که دارای معنای زمان هستند نقش مفعول‌فیه دارند نه حال و ...
- ۶- در سؤالات، نقش مفعول‌فیه گاهی با عنوان «زمان وقوع الفعل» یا «مکان وقوع الفعل» می‌آید که در این صورت شناسایی مفعول‌فیه کافی نیست بلکه باید نوع آن (زمانی یا مکانی) را هم تعیین کنید که این خود یک دام است.

تیپ‌شناسی و نمونه تست

تست‌های مفعول‌فیه عمدتاً در ۳ تیپ مختلف طرح می‌شوند که با هم مشاهده می‌کنیم.

عین المفعول‌فیه

۱- سؤال از تشخیص مفعول‌فیه

عین المفعول‌فیه منصوباً

برای پاسخ به این تست‌ها که بیش از ۹۰ درصد تست‌های مفعول‌فیه هستند، چاره‌ای نداریم جز حفظ کردن کل لغات مفعول‌فیه و دقت در پیدا کردن آن‌ها. البته در مورد برخی تست‌ها هم ترجمه کردن ضروری است. دقت کنید که «مفعول‌فیه منصوب» بحث جدیدی نیست و همان مفعول‌فیه خودمان است.

تست نمونه

■ عین المفعول‌فیه:

(ریاضی ۹۳)

- ۱) سأحضر في الحفلة متأخراً، إن توافقت!
- ۲) إذا أردت أن تعمل عملاً فاعلم أن الله شاهد عليك!
- ۳) أيها الإنسان؛ إلى متى يستمر الكبر والغرور في نفسك!
- ۴) في اليوم التالي سوف تسمع أخباراً مهمة عن هذا الموضوع!

پاسخ ۲ «إذا» مفعول‌فیه (ظرف زمان) و محلاً منصوب است. در سایر گزینه‌ها «الحفلة»، «متی» و «اليوم» مجرور به حرف جر هستند.

عین العبارة التي فيها اسم يدل على مكان وقوع الفعل

۲- سؤال از نوع مفعول‌فیه که مکان است یا زمان؟

عین العبارة التي فيها اسم يدل على زمان وقوع الفعل

قطعاً در این گونه تست‌ها، باید تفکیک میان ظرف‌های زمان و مکان را دقت کنیم (پس ترجمه مهمه در قواعد!) به برخی مفعول‌فیه‌ها که هم معنای مکان دارند و هم زمان دقت کنید مثل «عند و بین».

تست نمونه

(ریاضی ۸۸)

■ عین العبارة التي فيها اسم يدل على مكان وقوع الفعل:

- (۱) أجلست الوالدة بنتها الصغيرة عندها حتى تحكى لها حكاية!
- (۲) تجعل الطيور السماء رائعة عند طيرانها في الغروب!
- (۳) إن صديقتي إذا تكلمت معها عن مشاكلي تهتمّ بها!
- (۴) قلت لأمي متى نستطيع أن نشاهد «قوس قزح»!

پاسخ ۱ قبل از پاسخ گویی یک نکته رو یادآوری می کنیم: برخی کلمات مثل «عند»، «قبل»، «بعد» می توانند هم ظرف زمان باشند و هم ظرف مکان. برای مثال اگر «عند» معنای «نزد» و «داشتن» دهد، ظرف مکان است و اگر معنای «هنگام ...» را بدهد، ظرف زمان است. (البته «عند» به همراه ضمیر ظرف مکان است.)

۳- سؤال از نوع اعراب مفعول فيه ← عین علامه و اعراب المفعول فيه محلّية.

این نمونه تست که تاکنون فقط یک بار (این قدر کم!!) در کنکور آمده است، نیاز به مرور سریع ظروف مبنی دارد از جمله لدن، الآن، أمس، هنا و ... از طرفی برخی ظروف که به صورت مثنی یا جمع مؤنث هم بیایند، دارای اعراب فرعی می شوند. (ات، ین، ین)

تست نمونه

(ریاضی ۹۰)

■ عین علامة إعراب المفعول فيه محلّية:

- (۱) ساعدی صديقتك قبل أن تتركك!
- (۲) أكبر عدوك لسانك إذا لم يكن في إختيارك!
- (۳) من لم يختف لسانه وراء قلبه فهو الجاهل!
- (۴) أطلب العلم و أتحمّل مصائبه و لست نائماً أبداً!

پاسخ ۲ «إذا» مفعول فيه است که چون مبنی می باشد اعراب محلی دارد. در سایر عبارات «قبل»، «وراء» و «أبداً» اعراب ظاهری اصلی دارند.

سؤالات چهار گزینه‌ای

(ریاضی ۹۴)

۱. عین ما ليس فيه المفعول فيه:

- (۱) يوم أمس كان نور القمر يخلب العيون وسط السماء!
- (۲) أكل الفواكه في كل يوم يسبب سلامة جسم الإنسان!
- (۳) متى تستطيع أن تجيء عندي حتى ندرس معا خلف منضدتي الجديدة!
- (۴) هناك جنب مكتبتی كرسى كبير أجلس أكثر الأوقات عليه لمطالعة الدروس!

(تجربی ۹۴)

۲. عین المفعول فيه:

- (۱) لا تحزن على ما فاتك أبداً،
- (۲) و لا تفرح بما أوتيت كثيراً،
- (۳) لأنك قد تفكر أن شيئاً ينفعك و لا خير فيه،
- (۴) و تظن أن شيئاً يضرّك و هو ينفعك!

مثال «أعبد الله عبادةً يُقرِّبُكَ مِنَ اللَّهِ»؛ «خدا را عبادت کن به گونه‌ای که تو را به او نزدیک کند.»

مفعول صفت جمله و

مطلق نوعی محلاً منصوب

۶- گاهی هم پس از مفعول مطلق اسم منصوبی می‌آید که خیلی شبیه به صفت است اما با توجه به ترجمه درمی‌یابیم که مثلاً حال است و صفت نیست، پس در این صورت مفعول مطلق از نوع تاکیدی است نه نوعی!!

مثال اذکرا الله ذکراً شاکراً

مفعول مطلق حال

تیپ‌شناسی و نمونه تست

همان‌طور که در ابتدای بحث منصوبات مشاهده کردید، مفعول مطلق نه جزو مباحث پرتست در کنکور بوده و نه جزو مباحث کم‌تست. در ۵ سال اخیر (۳۰ گروه آزمایشی)، تقریباً نصف گروه‌های آزمایشی از این مبحث تست طرح کرده‌اند. البته در سال ۹۴، چهار گروه دارای تست مفعول مطلق بوده‌اند.

تست‌های مفعول مطلق به یکی از سه صورت زیر طرح می‌شوند:

۱- تشخیص گزینه‌ی دارای مفعول مطلق و یا شمارش تعداد مفعول مطلق‌ها

عین المفعول المطلق

عین ما فيه المفعول المطلق أكثر

عین ما ليس فيه المفعول المطلق

بیش‌ترین نوع طرح تست از مفعول مطلق همین تیپ می‌باشد! برای پاسخ به این گونه تست‌ها صرفاً شناسایی مفعول مطلق فارغ از نوع آن کفایت می‌کند. طبیعتاً دقت در این که مفعول مطلق‌ها، مصدر فعل جمله‌اند پس هم‌خانواده‌ی فعل هستند و این که منصوب‌اند و جامد بسیار مهم است.

تست نمونه

عین المفعول المطلق:

(ریاضی ۹۳)

۱) أطيعك يا إلهي و أشهد بربوبيتك مقراً بأنك إلهي و ربّي!

۲) لا تقلق أبداً؛ إن الذي خلقتك من عدم يحفظك من المخاطر!

۳) حينما أعتد على الآخرين لن أبادر مبادرةً تُنجيني من الخطرات!

۴) هناك نظرة خاصة للإنسان الصابر إلى العالم، تعطيه صبراً كثيراً!

پاسخ ۲ «لن أبادر» فعل و «مبادرة» مفعول مطلق نوعی است. («تنجینی» جمله‌ی وصفیه است.)

در سایر گزینه‌ها «مقراً» حال، «أبداً» ظرف زمان و «صبراً» مفعول به دوم است.

(تجربی ۹۱)

عین ما فيه المفعول المطلق أكثر:

۱) أتبع ما يُعجبك و لا تُعسّر على نفسك تعسيراً!

۲) خير عمل تعمله هو ما يدوم و إن كان قليلاً، فإنه أبقى أثراً!

۳) حاسب الناس حساب من يُداريهم فسبحان من لا يخفي عليه شيء حقاً!

۴) عليك أن تختبر مرارة المشاكل اختباراً كثيراً كي تذوق حلاوة النجاح جداً!

پاسخ ۲ گزینه‌ی ۳ دارای سه مفعول مطلق است که بیش‌ترین تعداد بین گزینه‌ها

می‌باشد: «حساب، سبحان، حقاً» در گزینه‌ی ۱ «تعسيراً»، در گزینه‌ی ۴ «اختباراً، جداً»، مفعول

مطلق‌اند و گزینه‌ی ۲ که اصلاً مفعول مطلق ندارد!

عین المفعول المطلق للبيان (النوعی)

عین التأكيد للفعل

عین المفعول المطلق التأكيدی

عین ما فيه تأكيد على وقوع الفعل

عین ما فيه اهتمام و عناية على وقوع الفعل

عین المفعول المطلق يختلف نوعه

۲- تشخیص یک نوع خاص مفعول مطلق

قطعاً مطالعه‌ی شرایط و ویژگی‌های خاص هر نوع از مفعول مطلق ضروری است. دقت کنید که مفعول مطلق تأکیدی همیشه با تنوین - می‌آید و مفعول مطلق نوعی چنانچه با مضاف‌الیه باشد، با فتحه - و چنانچه با صفت باشد با تنوین - می‌آید. در این تیپ تست، دقت کنید که حتی اسمی از مفعول مطلق نمی‌آید اما عبارت «تأکید» و یا «رفع الشک» و یا «اهتمام علی وقوع الفعل» همگی به معنای تأکید بر فعل یعنی مفعول مطلق تأکیدی هستند و عبارت‌های «نوع الفعل» یا «بیان» یا «کیفیه وقوع الفعل» نیز بیانگر مفعول مطلق نوعی می‌باشند.

تست نمونه

(هنر ۹۰)

عین المفعول المطلق للبيان:

- ۱) فی الشارع لَمَا طلبت الأم من طفلها أن لا يترك يدها، قال لها: سمعاً و طاعة!
- ۲) فی الصباح الباكر عندما كنتُ فی النوم دُقَّ باب البيت دَقًّا لا يُوصف!
- ۳) جُرح بعض المقاتلين فی هذه العمليات جرحاً ولكن معنوياتهم جيّدة!
- ۴) كأن زميلتنا أيضاً دُعيت للاشتراك فی حفلة التكريم!

پاسخ ۲ «دُقَّ» فعل و «دَقًّا» مفعول مطلق نوعی به همراه جمله‌ی وصفیه «لايُوصَفُ» است.

۳- پر کردن جای خالی به عنوان مفعول مطلق ← عین المناسب للمفعول المطلق: «هم يجاهدون ...»

در این گونه تست‌ها دقت کنید که گزینه‌ها عمدتاً یکی دو کلمه‌ای هستند، پس راحت است و همچنین این که مفعول مطلق هیچ‌گاه مشتق یا مرفوع و مجرور نیست.

تست نمونه

(انسانی ۹۰)

المخاطب يريد أن يدرك كيفية ذهاب الطالبة فنقول له: «ذهبت الطالبة»

- ۱) ذهاباً سريعاً
- ۲) سروراً كثيراً
- ۳) مسرورة!
- ۴) ذاهبة!

پاسخ ۱ می‌خواهد که چگونگی رفتن دانش‌آموزان را بداند پس به او می‌گوییم: دانش‌آموز رفت ...

۱ رفتنی سریع (به سرعت) ۲ شادی بسیاری ۳ شاد ۴ در حالی که می‌رفت

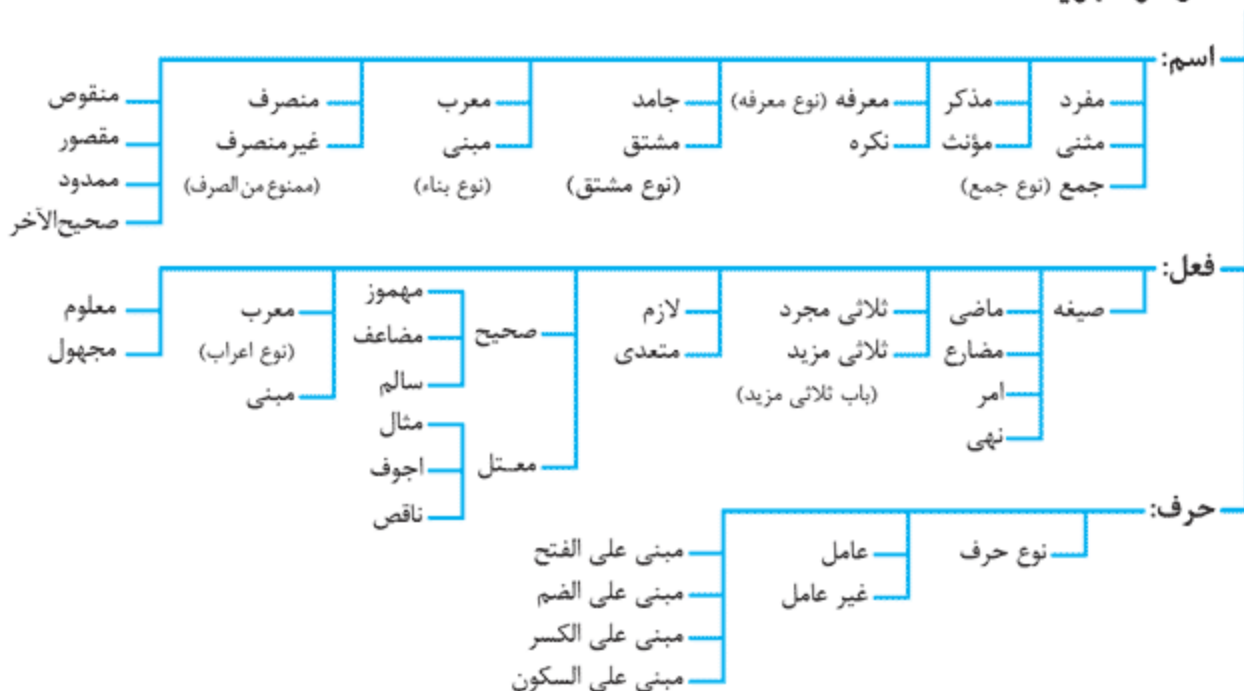
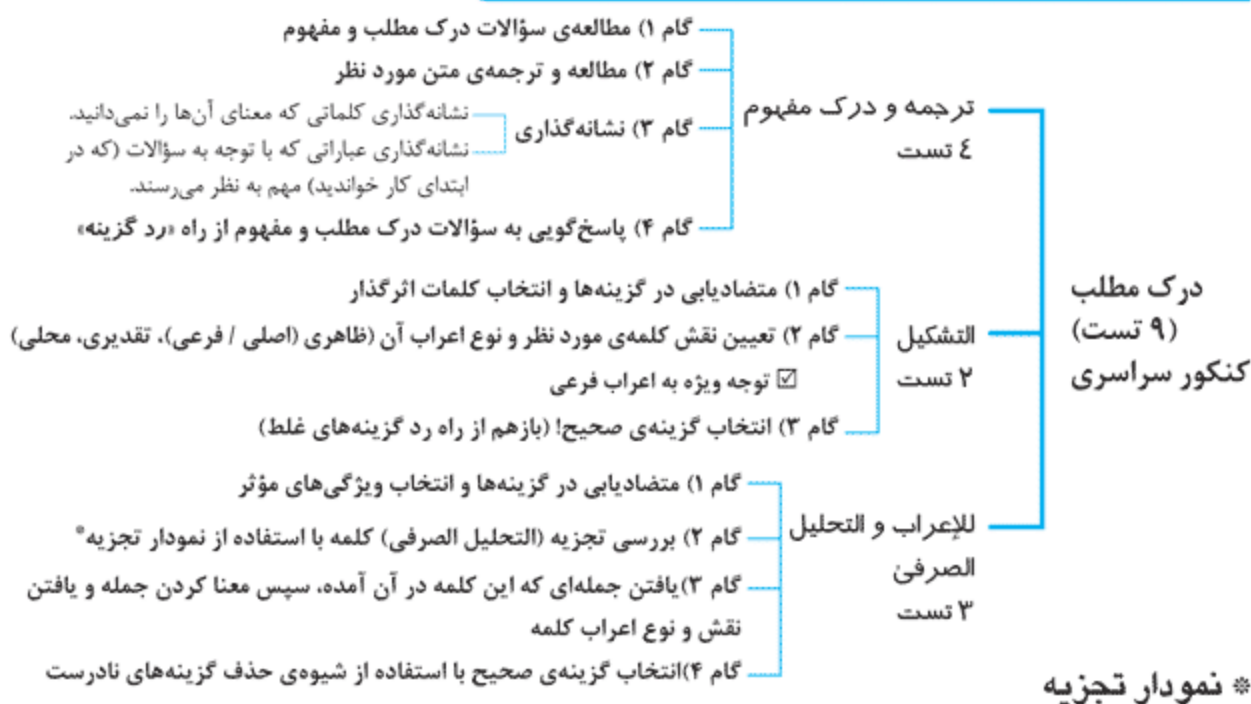
برای بیان چگونگی رفتن و انجام فعل از مفعول مطلق نوعی استفاده می‌کنیم! پس گزینه‌ی (۱) مناسب است.

نمودار خلاصه‌ی قواعد اعراب و نقش‌ها

نمودار مراحل پاسخگویی به سؤالات درک مطلب

عبارات مهم مفهوم جمله (برگرفته از کتابهای دبیرستان و آزمون‌های سراسری)

✓ قابل استفاده در تست‌های ترجمه و مفهوم جمله

- ۱ یوم تجد کل نفس ما عملت من خیر محضراً.
روزی که هر کس آنچه از نیکی انجام داده است، آماده می‌یابد.
- ۲ إِنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ.
همانا زمین را، بندگان نیکوکار من ارث می‌برند.
- ۳ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ.
آیا مردم را به نیکی دستور می‌دهید و خودتان را فراموش می‌کنید.
- ۴ وَ لَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ.
و در این قرآن برای مردم از هر مثالی آورده‌ایم.
- ۵ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ.
همانا نیکی‌ها، بدی‌ها را از بین می‌برد.
- ۶ الْبِرُّ أَنْ تَعْمَلَ فِي السِّرِّ عَمَلِ الْعَلَانِيَةِ.
نیکی، آن است که در پنهان همانند آشکارا عمل نمایی.
- ۷ وَ لَا تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ قَتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أحيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَزْرُقُونَ.
و کسانی را که در راه خدا کشته شده‌اند مرده‌مپندار، بلکه ایشان زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی می‌خورند.
- ۸ وَ مَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَهُ سُلْطَانًا.
و هر کس مظلومانه کشته شود، ما برای سرپرست او تسلط و صاحب اختیاری قرار داده‌ایم.
- ۹ فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَ يُجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا.
پس چه بسا از چیزی بدتان می‌آید ولی خداوند در آن خوبی زیادی قرار داده است.
- ۱۰ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ.
و اگر انسان درشت‌خوی سنگدل بودی بلافاصله از پیرامونت پراکنده می‌شدند.
- ۱۱ فَلَا تَسْقُطْ مِنْ هُوَ دُونَكَ فَيَسْقُطُكَ مِنْ هُوَ فَوْقَكَ.
کسی را که ناتوان‌تر و پایین‌تر از توست، پایین مینداز؛ چرا که در این صورت کسی که قوی‌تر و بالاتر از توست، تو را پایین خواهد انداخت.
- ۱۲ قَدْ يَضُرُّ الشَّيْءَ تَرْجُو نَفْعَهُ
گاهی چیزی که از آن امید سود بردن داری به توزیان می‌رساند، چه بسا تشنه‌ای که با آب زلال خفه می‌شود.
- ۱۳ فَا بَتَدْرَسُ عَيْكَ وَ اعْلَمُ أَنَّ مَنْ
بَادِرَ الصَّيْدِ مَعَ الْفَجْرِ قَنْصَ
در تلاشت پیشی بگیر و بدان که هر کس در صبح زود مبادرت به شکار کند، صید می‌کند.
- ۱۴ إِنَّمَا الدُّنْيَا خِيَالٌ عَارِضٌ
قَلَمَّا يَبْقَى وَ أَخْبَارٌ تَقْصُصُ
دنیا فقط خیال و تصور گذراست، به ندرت باقی می‌ماند و خبرها روایت می‌شود.
- ۱۵ وَ اغْتَنِمِ عَمْرَكَ أَيَّامَ الصَّبَا
فَهُوَ إِنْ زَادَ مَعَ الشَّيْبِ نَقْصٌ
عمرت را در روزهای کودکی با ارزش بشمار، پس اگر عمرت زیاد شود به همراه پیری ناقص می‌شود.
- ۱۶ رَأَيْتُ الدَّهْرَ مُخْتَلِفًا يَدُورُ
فَلَا حَزْنَ يَدُومَ وَ لَا سُرُورَ
روزگار را دیدم در حالی که به گونه‌های مختلف می‌چرخید، پس نه اندوهی ماندگار است و نه شادی‌ای.

واژه‌های پرکاربرد در متون درک مطلب آزمون‌های سال‌های اخیر

لغات زیر برگرفته از متون درک مطلب آزمون‌های سراسری داخل و خارج از کشور می‌باشند که به ترتیب الفبا آمده است. شایان ذکر است واژگانی که با علامت * مشخص شده اند، دارای فراوانی بالاتر یا اهمیت بیشتری در مقایسه با سایر واژگان می‌باشند.

ألم: درد	إسْتِرْجَاع: بازگرداندن *	أَبَار: چاه‌ها *
أما رأيت: آیا ندیدی	إِسْتِطَاع: توانست	إِبْتِسَام: لبخند
أمال: آرزوها	إِسْتِمْسَك: محکم گرفت	إِبْتِلَاء: دچار شدن
أمتار: متر	إِسْتِنْبَاط: فهمیدن	إِبْرَة: سوزن
أمثلة: مثال‌ها	أَسَد: شیر	أَبْرَد: سردترین
أمراض: بیماری‌ها	أُسْرَة: خانواده	إِبْعَاد: دور کردن
إمكانيات: نیروها، استعدادها	أَسْعَد: سعادتمندتر	أَجَانِب: بیگانگان
أملاح: نمک‌ها	أُسْلُوب: ساختار	أَجْبِر: مجبور می‌شد
أنباء: خبرها	أُسْهَل: ساده‌تر	إِجْتِهَاد: تلاش
إنتاج: تولید *	إِشْعَاعَات: تشعشعات	إِحْرَاق: سوزاندن
انتظام: نظم بخشیدن و تعادل	أَشْقَى: بدبخت می‌شوم	أَحْكَم: محکم‌تر
إنجاز: ایجاد *	إِصَابَة: دچار شدن *	أَحْيَان: گاهی اوقات
أندلس: اسپانیا	أَصْحَاء: سالم‌ها	أَخَذَ عَهْدًا: پیمان گرفت *
إنشاء: ایجاد کردن	إِصْطِيَاد: صید کردن *	إِخْفَاء: پنهان کردن
إنشقاق: شکافتن	إِضَافَة إلی: علاوه بر	إِخْلَاء: خالی نمودن
إنعمدت: از بین رفته است *	أَطْعَمَة: غذاها	أَدَب: ادبیات
إنغماس: غرق شدن	أَطْلَب: بخواه	أَدْبَاء: ادیب‌ها
أهرام: هرم‌ها	إِعْتَبَار: عبرت گرفتن *	أُدْمَر: نابود می‌کنم *
أوراق: برگ‌ها *	إِعْتَبَرُوا: پند بگیرید	أُذُن: گوش
بؤس: بیچارگی	أَعْشَاب: علف‌ها	أَذَى: آزار
بارز: آشکار	أَغْصَان: شاخه‌ها	إِرْجَاع: بازگرداندن
باكين: گریه‌کنندگان	إِفْرَسْت: اورست	إِرْذَهَار: شکوفایی *
بال الإنسان: ذهن انسان	أَقْدَام: گام‌ها	أِرْهَار: گل‌ها *
بالنسبته: نسبت به	أَقْرَبَاء: نزدیکان	أَسَاطِير: افسانه‌ها
بحاجة: نیازمند	أَقْصَى جُهْدنا: نهایت تلاشمان	أَسَالِيب: ساختارها
بدء: آغاز	أَكْسِيجِن: اکسیژن	أَسْبَانِيَا: اسپانیا
بدؤوا: شروع کردند	أَلْتَزَم: همراهی می‌کنم	إِسْتِجَاب: پاسخ داد
بروتینی: پروتئینی	أَلْسُن: زبان‌ها	إِسْتِخْدَام: به‌کارگیری

واژگان مشابه

◀ العَمَل (کار) - الأَمَل (آرزو)	◀ صَرَخَ (فریاد زد) - صَرَحَ (تصریح کرد)
◀ الذِّئْب (گرگ) - الذَّنْب (گناه)	◀ الراعی (چوپان) - الداعی (دعوت کننده)
◀ ذَهَبَ (رفت) - الذَّهَب (طلا)	◀ أُصِيدُ (شکار می کنم) - أُسَيِّدُ (سروری می کنم)
◀ جِرم (وزن، سنگینی) - جُرم (گناه)	◀ مُحْرِق (سوزان) - مُرهِق (خسته کننده)
◀ بَعَثَ (فرستادن) - بأَس (چاره)	◀ حَكَمَ (داوری کرد) - الحَكَم (حکمت)
◀ لَعِبَ (بازی) - تَعِبَ (خستگی)	◀ مَرَّ (مرور کرد، گذشت) - مَدَّ (کشید)
◀ سَجَرَ (آتش روشن کرد) - سَجَدَ (سجده کرد)	◀ بادَرَ (مبادرت کرد) - نادِر (کمیاب)
◀ الجَرَس (زنگ) - حَرَسَ (نگهبانی کرد)	◀ هَرَبَ (فرار کرد) - الحَرَب (جنگ)
◀ الرقبة (گردن) - الرِغْبَة (میل)	◀ الرَّجُل (مرد) - الرَّجُل (پا)
◀ الأَسْمَر (گندمگون) - أثمرَ (میوه داد)	◀ الهیئة (شکل، قیافه) - التهیئة (آماده کردن)
◀ كَثُرَ (زیاد شد) - كَسَرَ (شکست)	◀ حین (هنگامی که) - الهینَ (راحت)
◀ الفلاح (کشاورز) - الفلاح (رستگاری)	◀ رَحَبَ (خوش آمد گفت) - رَهَبَ (ترسید)
◀ منهوم (گرسنه) - مفهوم (محتوا)	◀ ذُقَّ (کوبید) - ذُقَّ (بچش)
◀ العِلْم (علم، دانش) - العَلَمَ (پرچم)	◀ سائر (حرکت کننده) - نائر (انقلابی)
◀ الجناح (بال) - النجاح (موفقیت)	◀ أَلَفَ (تألیف کرد) - الألف (هزار)
◀ الرِّسائل (نامه ها مقالات) - الرِّذائل (پستی ها)	◀ الصَّيْد (شکار کردن) - الصیدلة (داروسازی)
◀ التفصیل (مشروح) - التفضیل (برتری)	◀ الضَّوء (نور) - الوُضوء (وضو)
◀ الهامِد (سرد و خاموش) - الحامد (ستایش کننده)	◀ أَمَام (مقابل) - الإمام (رهبر)
◀ المتاع (کالا) - متی (چه وقت؟)	◀ الأُمّی (بی سواد) - الأمّ (مادر)
◀ المَنّ (منت گذاشتن) - مَنّ (چه کسی؟)	◀ الدین (آیین) - الدین (قرض)
◀ الأخیار (خوبان) - الأعیار (دشمنان)	◀ القاسِم (تقسیم کننده) - القاصِم (شکننده)
◀ الباطل (گمراه) - البطل (قهرمان)	◀ النَّوْم (خواب) - الیوم (روز)
◀ قَصْرُ (کم کن) - القصر (قصر)	◀ التحلّل (بی بند و باری) - التعلّل (تأخیر کردن)

◀ الحسَنات (نیکی‌ها) - السيئات (بدی‌ها)	◀ الأُخيار (خوبان) - الأشرار (بدان)
◀ المُعزّز (عزیزکننده) - المُذلّ (خوارکننده)	◀ الأوّل (اول) - الآخر (پایانی)
◀ الظاهر (آشکار) - الباطن (درون)	◀ الجائع (گرسنه) - شبعان (سیر)
◀ الضلال (گمراهی) - الرّشاد (درستی)	◀ الحقّ (حق) - الباطل (نادرست)
◀ التفاؤل (خوش‌بینی) - التشاؤم (بدبینی)	◀ السريرة (درون) - العلانية (بیرون)
◀ الثمين (گران) - الرخيص (ارزان)	◀ الفقير (نیازمند) - العنی (بی‌نیاز)
◀ المرّ (تلخی) - الحلو (شیرینی)	◀ حرّم (حرام کرد) - حلّ (حلال شد)
◀ الرجاء (امید) - اليأس (ناامیدی)	◀ الحركة (حرکت کردن) - السكون (بی‌حرکتی)
◀ الشاب (جوان) - العجوز (پیر)	◀ الرطب (تر) - اليابس (خشک)
◀ الحياة (زندگی) - الموت (مرگ)	◀ النشاط (فعالیت) - الكسل (تنبلی)
◀ الأحياء (زندگان) - الأموات (مردگان)	◀ الجوانح (اعضای درونی بدن) - الجوارح (اعضای بیرونی بدن)
◀ الكسل (تنبلی) - النشاط (فعالیت)	◀ الدون (پایین) - الفوق (بالا)
◀ الغيّ (گمراهی) - الرشد (هدایت)	◀ التعب (خستگی) - الراحة (آسایش)
◀ الحيّ (زنده) - الميّت (مرده)	◀ الهیّن (ساده) - الصعب (سخت)
◀ هَوْن (آسان ساخت) - عَسْر (سخت کرد)	◀ المرارة (تلخی) - الحلاوة (شیرینی)
◀ الرّفص (رد کردن) - القبول (پذیرفتن)	◀ القوی (نیرومند) - الضعیف (ناتوان)
◀ الوجيزة (مختصر) - المفصل (کامل)	◀ الحِلّ (حلال کردن) - التحريم (حرام کردن)
◀ اتبعَد (دور شد) - اقترب (نزدیک شد)	◀ الحسنة (نیکی) - السيئة (بدی)
◀ تمّ (کامل شد) - نقص (ناقص شد)	◀ الحرّ (گرما) - البَرْد (سرما)
◀ الکریم (بخشنده) - البخیل (خسیس)	◀ الفراق (جدایی) - الوصال (نزدیکی)
◀ خَسِر (زیان کرد) - رَبِحَ (سود کرد)	◀ النحيف (لاغر) - السمين (چاق)

مترادفها

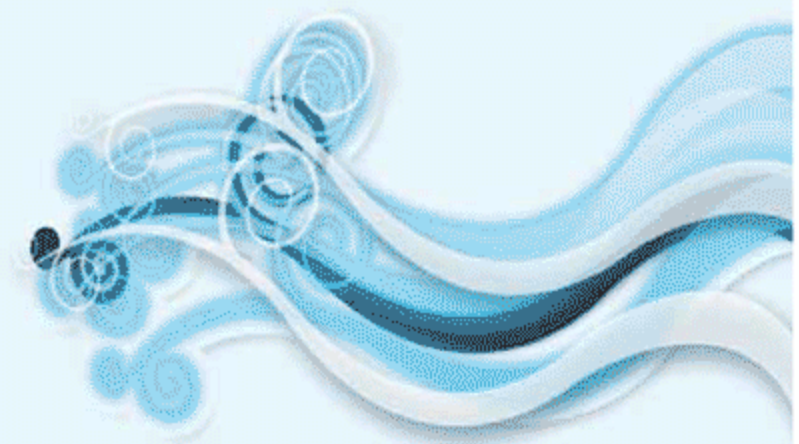
◀ طَرَقَ = قَرَعَ = دَقَّ = کوبید	◀ هاوية = جهنّم = سقر = دوزخ
◀ سَجَرَ = أشعلَ = آتش روشن کرد	◀ الأغنياء = المُترفون = ثروتمندان
◀ وَيْل = وَيْح = وای	◀ القدوة = الأسوة = الگو، نمونه
◀ السهّل = الهیّن = آسان	◀ الراية = العَلَم = پرچم
◀ حَدَثَ = وَقَعَ = روی داد	◀ الجشع = الطمع = حرص

آزمون‌های جامع

با توجه به لزوم پیاده‌سازی معلومات در پاسخ‌گویی به تست‌ها و جمع‌بندی آموخته‌ها، در این بخش آزمون‌های خارج از کشور سال‌های ۹۴، ۹۳ و ۹۲ به همراه پاسخ‌نامه‌ی کلیدی گردآوری شده است. نکته‌ی مهم در پاسخ‌گویی به این آزمون‌ها رعایت محدودیت زمانی آزمون مانند کنکور سراسری (هر آزمون بین ۱۸ تا ۲۱ دقیقه) می‌باشد. شایان ذکر است پاسخ تشریحی این تست‌ها و آزمون‌های جامع دیگر را می‌توانید در کانال تلگرام انتشارات و یا مؤلف مشاهده نمایید.

با هدف شبیه‌سازی آزمون‌ها به کنکور سراسری، سوالات هر آزمون از شماره ۲۶ شروع شده و تا ۵۰ ادامه دارد.

آزمون جامع ۱

خارج از کشور ۱۳۹۴

◀ عَيْنَ الْأَصْحَ وَالْأَدَقَّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۲۶ - ۳۳):

۲۶. «يقولون إن معرفة الله أمرٌ مستحيل، و لكننا إن عرفنا أنفسنا فقد عرفنا ربنا معرفة حقیقیة!»:

- ۱) می‌گویند شناخت الله کاری غیرممکن است، و لیکن ما اگر خود را بشناسیم پروردگار خود را حقیقتاً می‌شناسیم!
- ۲) می‌گفتند که شناخت خداوند مسأله‌ای ناممکن است، ولی معرفت به خود، حقیقتاً معرفت به خدا را در پی دارد!
- ۳) گفته می‌شود که معرفت الله امری محال است، ولی شناخت خود، ما را به‌طور حقیقی به شناخت پروردگار رهنمون خواهد کرد!
- ۴) گفته می‌شود که پی بردن به وجود خداوند امری نشدنی است، ولیکن زمانی که ما به وجود خود پی ببریم در حقیقت به وجود خدا پی برده‌ایم!

۲۷. «لَمَّا قَلَّتْ لِأَخِي: أَلَا تَرَى تِلْكَ الْجِبَالَ الْجَامِدَةَ؟ أَجَابَ: بَلْ أَرَاهَا مَتَحَرِّكَةً!»:

- ۱) چون به برادر خود گفتم: آیا آن کوه‌های منجمد را می‌بینی؟ پاسخ داد: آری، ولی آن‌ها متحرک هستند!
 - ۲) وقتی به برادرم گفتم: آیا آن کوه‌های بی‌حرکت را نمی‌بینی؟ جواب داد: ولی من آن‌ها را متحرک می‌بینم!
 - ۳) چون به برادر خویش گفتم: تو آن کوه‌ها را بی‌حرکت می‌بینی؟ پاسخ داد: ولیکن آن‌ها متحرک می‌باشند!
 - ۴) آن‌گاه که به برادرم گفتم: تو می‌توانی آن کوه‌ها را جامد ببینی؟ جواب داد: آری، آن‌ها را بی‌حرکت می‌بینم!
۲۸. «كان صوت أولئك الأطفال الذين يلعبون في انتهاء الساحة فرحين يصل إلى آذاننا، ونحن أيضاً كنا مسرورين بفرحهم!»:

- ۱) آن بچه‌ها هستند که در حیاط انتهایی با شادی بازی می‌کنند، و صدایشان به گوش ما می‌رسد و ما را شاد می‌کند!
- ۲) صدای آن کودکان که در آخر حیاط با شادی بازی می‌کنند به گوش ما می‌رسد، و ما نیز به شادی آن‌ها شاد هستیم!
- ۳) صدای آن بچه‌ها که با شادی در انتهایی حیاط بازی می‌کنند به گوش‌های ما می‌رسید، و ما نیز به شادی آن‌ها شاد بودیم!
- ۴) آن کودکان که در آخر حیاط بازی می‌کنند صدایشان به گوش‌های ما می‌رسید، و ما را با شادی خود شاد کرده بودند!

۲۹. «تتعقد المسابقات العلمية في مدرستنا كل عام و يُنتخب أفضل التلاميذ لمسابقة أخرى في المرحلة الثانية!»:

- ۱) هر سال برگزاری مسابقه‌های علمی در مدارس ما مرسوم بود که طی آن، دانش‌آموزان برگزیده برای مسابقه‌ی دیگری در مرحله‌ی دوم انتخاب می‌شدند!
- ۲) در همه‌ی سال‌ها مسابقات علمی در مدارس ما برپا می‌شود و برترین‌ها از بین دانش‌آموزان در مسابقات دیگری در مرحله‌ی دوم انتخاب می‌شوند!
- ۳) مسابقه‌های علمی در مدرسه‌ی ما در هر سال برپا می‌شد و دانش‌آموزان برتر برای دومین مرحله در مسابقه‌ی دیگری انتخاب می‌شدند!
- ۴) در مدرسه‌ی ما هر ساله مسابقات علمی برگزار می‌شود و برترین دانش‌آموزان برای مسابقه‌ی دیگری در مرحله‌ی دوم انتخاب می‌شوند!